Mezinárodní konference Stone 2025 – 15th International Congress on the Deterioration and Conservation of Stone

Blanka Veselá – Jakub Ďoubal

Fakulta restaurování, Univerzita Pardubice

Ve dnech 8. až 12. září letošního roku se na půdě sorbonnské univerzity v Paříži, v historickém kampusu des Cordeliers, uskutečnil 15. mezinárodní kongres poškození a konzervace kamene (Stone 2025). Tento kongres, pořádaný jednou za čtyři roky, sdružuje mezinárodní komunitu technologů, vědeckých pracovníků a restaurátorů zaměřených na konzervaci movitých i nemovitých objektů kulturní povahy z kamene a souvisejících anorganických materiálů. Letošní ročník, organizovaný pod záštitou Sorbonne Université, ICOMOS International a dalších evropských památkových a restaurátorských institucí, přilákal přibližně 300 odborníků z více než třiceti zemí. V programu zaznělo celkem 84 ústních prezentací a bylo představeno více než 120 posterů.

Kongresu se tradičně zúčastnili zástupci předních světových institucí, například Univeristät für Angewandte Kunst Wien, Oxford University, a také několika asijských univerzit – jejich příspěvky rozšířily mezinárodní pohled na problematiku degradace a ochrany kamene, i když těžiště odborných diskusí letos leželo především na evropských výzkumných výsledcích. Z České republiky se kongresu účastnili zástupci několika pracovišť – Fakulty restaurování Univerzity Pardubice, Ústavu teoretické a aplikované mechaniky AV ČR a další odborníci působící v oblasti konzervace a diagnostiky historických materiálů. Fakulta restaurování představila jeden ústní příspěvek a dva postery. Vedoucí Ateliéru restaurování kamene FR UPCE, doc. Jakub Ďoubal, se kongresu navíc účastnil jako člen stálého vědeckého výboru a moderoval čtvrteční odpolední blok věnovaný holistickému přístupu k restaurování stavebního dědictví.

Program letošního ročníku byl rozdělen do šesti hlavních tematických okruhů: průzkumové metody; udržitelné a odolné restaurování–konzervování; holistický přístup k ochraně stavebního dědictví; digitalizace a umělá inteligence v konzervaci kamene; klimatická změna a posuzování rizik; mechanismy degradace s odpovídajícími konzervačními a restaurátorskými opatřeními. Tato struktura reflektovala současné výzkumné trendy – od pokročilých přístrojových a nedestruktivních metod diagnostiky přes udržitelné a přírodě blízké konzervační postupy až po digitalizaci, modelování a využití umělé inteligence při dokumentaci a návrhu restaurátorských zásahů.

Jednotlivé příspěvky se věnovaly široké škále témat, od chemických a fyzikálních mechanismů degradace kamene, přes adaptaci památek na klimatickou změnu, až po vývoj nových metod a materiálů. Zvláštní pozornost vzbudily například předběžné výsledky výzkumu ekologické konsolidace kamene pomocí gelu z opuncie, využití augmentované reality pro účely restaurování a prezentace kulturního dědictví či způsoby zpomalení degradace podmořského kulturního dědictví souvisejícího s okyselováním oceánů. V restaurátorských příspěvcích letos dominovaly různé možnosti využití 3D skenování a 3D tisku v rámci restaurátorského procesu, což se stává jedním z nejrychleji se rozvíjejících trendů v oboru.

Součástí programu byla také hromadná exkurze do nedávno restaurované katedrály Notre-Dame. Návštěva vyvolala mezi účastníky živou diskusi, zejména v otázce míry čištění povrchů interiéru – ta se po požáru stala jedním z nejdiskutovanějších restaurátorských témat posledních let. V pořadí 15. kongres o degradaci a konzervaci kamene opět potvrdil svou pozici klíčového mezinárodního fóra, na němž se setkávají nejnovější vědecké poznatky, technologické inovace a praktické zkušenosti z oblasti konzervace kamene a stavebního dědictví. Pro české odborníky představovala účast na tomto kongresu výjimečnou příležitost prezentovat své práce, sledovat mezinárodní trendy a navázat nové odborné kontakty.

ISSN 1805-1944 (Online), 2695-1622 (Print), article DOI 10.46585/em.2025.1.2821

Obr. 1 Z průběhu kongresu – prezentace Fakulty restaurování Univerzity Pardubice. Foto archiv autorů
Obr. 2 Zástupci Fakulty restaurování Univerzity Pardubice v sekci posterů, zleva doprava: Zuzana Auská, Jakub Ďoubal, Samuel Schreiber, Blanka Veselá. Foto archiv autorů